

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. april 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Morten Holland Heide
Sagsnr.: 2013-0030-1869
Dok.: 1014199

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 364 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. december 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Lise Bitsch

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 364 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, om ministeren agter at sikre, at børn over 12 år, som skal vidne i sager om seksuelt misbrug, får mulighed for at blive videoafhørt i stedet for at blive afhørt i retten. Herudover bedes ministeren oplyse, om ministeren vil være indstillet på at bruge de fornødne midler på at sikre, at ventetiden for retssager omhandlende seksuelle overgreb på børn og unge forkortes. Der henvises til artiklen ”DF vil have justitsministeren ind i retssager om misbrugte børn”, bragt på www.b.dk den 18. december 2013.”

Svar:

1. Retsplejelovens regler om såkaldt videoafhøring af børn findes i §§ 731 a, 745 e og 872. Videoafhøring indebærer, at barnet – i stedet for at afgive forklaring umiddelbart for retten – afgiver forklaring til politiet, der optager forklaringen på video med henblik på forevisning af optagelsen under hovedforhandlingen i straffesagen. Denne fremgangsmåde anvendes for at skåne barnet og af hensyn til at opnå en så uforbeholden og detaljeret forklaring fra barnet som muligt.

De ovennævnte bestemmelser om videoafhøring af børn blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 228 af 2. april 2003, der bygger på betænkning nr. 1420/2002 om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn.

Anvendelse af videoafhøring af børn som bevis under hovedforhandlingen udgør en fravigelse af det almindelige princip om, at bevisførelsen i straffesager skal ske umiddelbart for den dømmende ret. Aldersgrænsen for anvendelsen af videoafhøring blev derfor i sin tid fastsat til 12 år eller derunder, dog således at særlige omstændigheder, herunder barnets udvikling og psykiske tilstand, kan bevirke, at der foretages videoafhøring af også ældre børn.

Kerneområdet for anvendelse af videoafhøringer er sager om seksuelle overgreb mod børn, men der kan også være andre typer af sager, herunder drabs- og voldssager, hvor der efter omstændighederne kan være et tilsvarende behov for, at vidneafhøringen af et barn optages på video og forevises som bevis under hovedforhandlingen.

Der henvises herved til pkt. 3.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 117 (2002-03).

2. Jeg er enig i, at det bør overvejes nærmere, om brugen af videoafhøring af børn bør udvides, herunder ved at forhøje aldersgrænsen.

Spørgsmålet giver imidlertid anledning til nærmere overvejelser, herunder afvejning af en række forskellige hensyn over for hinanden.

På den ene side skal der således tages højde for det føromtalte princip om bevisumiddelbarhed, herunder af hensyn til den tiltalte i sagen. På den anden side bør der inden for det retssikkerhedsmæssigt forsvarlige også lægges vægt på, at barnets afgivelse af forklaring sker på en sådan måde, at barnet belastes mindst muligt. Endvidere må der lægges vægt på, at forklaringen afgives på den måde, som giver de bedste muligheder for at opnå en detaljeret og uforbeholden forklaring fra barnet. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, skal også overvejes.

Derfor har jeg bedt Strafferetsplejeudvalget om at overveje, om brugen af videoafhøring af børn bør udvides, og om i givet fald at udarbejde en model for en sådan udvidelse. Jeg har endvidere anmodet udvalget om under alle omstændigheder at udarbejde en model, der indebærer en forhøjelse af aldersgrænsen for anvendelse af videoafhøring af børn.

Med henblik på Strafferetsplejeudvalgets behandling af spørgsmålet om videoafhøring af børn vil der blive beskikket yderligere to ad hoc-medlemmer af udvalget. Det drejer sig om et medlem udpeget efter indstilling fra Dansk Psykolog Forening og et medlem udpeget efter indstilling fra Foreningen af Speciallæger.

Jeg vedlægger Strafferetsplejeudvalgets kommissorium.

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet om sagsbehandlingstiden i sager om seksuelle overgreb mod børn og unge indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Det skal indledningsvis bemærkes, at der er en meget stor variation i grovheden af sager om seksuelt misbrug af børn under 15 år (i dag overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, eller § 222). Sagerne varierer således i princippet lige fra en 15-årigs seksuelle forhold til en 14-årig kæreste til voksne personers længerevarende og meget grove misbrug af mindre børn.

Sagernes omstændigheder vil tilsvarende være meget forskellige afhængig af f.eks. misbrugets karakter og varighed, antallet

af overgreb, forurettedes alder, antallet af forurettede, eventuel anvendelse af tvang mv. Den tid, der eksempelvis bruges på at efterforske sagerne og dermed også den samlede sagsbehandlingstid, vil på denne baggrund kunne variere meget fra sag til sag.

Jeg skal i øvrigt understrege, at politiet og anklagemyndigheden er meget opmærksom på sagsbehandlingstiden i sager om muligt seksuelt misbrug af børn under 15 år, jf. også retsplejelovens § 96, stk. 2, hvorefter enhver sag skal fremmes med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader.

2. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen indhentet dataudtræk i politiets sagsstyringssystem (POLSAS), der viser den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i sager om seksuelle overgreb mod børn under 15 år (overtrædelse af den tidligere gældende bestemmelse i straffelovens § 222) for årene 2010, 2011 og 2012.

På baggrund af dataudtrækkene fra POLSAS kan det oplyses, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra det tidspunkt, hvor politiet modtager en anmeldelse om seksuelt misbrug af et barn under 15 år, indtil der bliver truffet en afgørelse ved domstolene i form af en frifindende eller fældende dom for perioden 2010-2012, er 449 dage.

Hvis sagsbehandlingstiden opgøres som den tid, hvor sagen er under behandling hos politiet og anklagemyndigheden, det vil sige fra anmeldelse til anklagemyndigheden har rejst tiltale i sagen, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for perioden på 223 dage.

Nogle sager om seksuelle overgreb mod børn under 15 år afgøres endeligt af anklagemyndigheden. Anklagemyndigheden kan således træffe afgørelse om, at sagen skal afgøres med et tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722, eller om at påtale skal opgives efter retsplejelovens § 721.

Tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722 kan f.eks. blive meddelt i sager om en ung persons fuldt ud frivillige og jævnbyrdige seksuelle forhold til en 14-årig. Afgørelse om at opgive påtale efter retsplejelovens § 721 vil f.eks. blive truffet i sager, hvor anklagemyndigheden finder, at der ikke er det fornødne bevis for, at en person vil blive fundet skyldig ved domstolene.

På baggrund af dataudtrækkene fra POLSAS kan det oplyses, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra anmeldelse til sagen er endelig afgjort i de sager, der sluttet med tiltalefrafald eller påtaleopgivelse, for perioden 2010-2012 er på 198 dage.

De ovennævnte tal er dynamiske data, der kan ændre sig over tid, idet der efterfølgende kan foretages rettelser på grund af indtastningsfejl, forsinkede opdateringer og nye afgørelser mv.”

4. Jeg kan i forlængelse heraf nævne, at der med henblik på at styrke det tværgående samarbejde på straffesagsområdet i 2013 blev etableret et fælles toplederforum med deltagelse af rigspolitichefen, direktøren for kriminalforsorgen, rigsadvokaten, direktøren for Domstolsstyrelsen (som observatør) og Justitsministeriets departementschef. Med toplederforum er der iværksat initiativer, der skal medvirke til at sikre en velfungerende og effektiv straffesagskæde, herunder et projekt, der har til formål at forbedre den digitale udveksling mellem de relevante myndigheder.

Det er i øvrigt min klare opfattelse, at samtlige relevante myndigheder på Justitsministeriets område har et stærkt fokus på straffesagsbehandlingen, herunder på, at straffesager behandles med den fornødne hurtighed. Det gælder således – som det fremgår af Rigsadvokatens udtalelse – politiet og anklagemyndigheden, men også domstolene og kriminalforsorgen.

Som justitsminister er jeg selvfølgelig meget optaget af, at sagsbehandlingstiderne på straffesagsområdet er så korte som muligt. Det gælder ikke mindst i sager om seksuelle overgreb på børn.

Jeg vil derfor på et kommende møde i Justitsministeriets koncernledelse tage spørgsmålet op og bede de relevante myndigheder om løbende at være opmærksomme på, om der er behov for yderligere tiltag på området.